

Nároky z výživovací povinnosti - Slovensko

 Upozorňujeme, že výchozí [sk](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

OBSAH

- 1 Co znamenají pojmy „výživné“ a „vyživovací povinnost“ v praxi? Které osoby musí platit výživné jiné osobě?
- 2 Do jakého věku může dítě dostávat vyživovací příspěvek? Liší se pravidla pro výživné týkající se nezletilých od pravidel týkajících se dospělých?
- 3 Měl bych se s žádostí o výživné obrátit na příslušný orgán nebo na soud? Jaké jsou hlavní prvky tohoto postupu?
- 4 Je možné podat žádost jménem příbuzného (pokud ano, jakého stupně) nebo jménem dítěte?
- 5 Jestliže mám v úmyslu podat žalobu, jak zjistím, který soud je příslušný?
- 6 Musím jako žalobce podat žalobu skrze nějakého prostředníka (např. advokáta, ústředního nebo místního orgánu atd.)? Pokud ne, jaké postupy se použijí?
- 7 Musím platit poplatky za podání žaloby? Pokud ano, o jakou částku se bude přibližně jednat? Jsou-li mé finanční prostředky nedostačující, může mi být poskytnuta právní pomoc k úhradě nákladů řízení?
- 8 Jaký druh výživného soud pravděpodobně přizná? Jak se výše výživného vypočítá? Může být rozhodnutí soudu přezkoumáno, pokud se životní náklady nebo rodinné poměry změní? Pokud ano, jak (např. prostřednictvím systému automatické indexace)?
- 9 Jak a komu bude výživné vypláceno?
- 10 Neplatí-li dotčená osoba (dlužník) výživné dobrovolně, jaké kroky je možné učinit, aby byla k placení přinucena?
- 11 Popište prosím stručně případná omezení týkající se výkonu rozhodnutí, zejména pravidla ochrany dlužníka a promlčecí a prekluzivní lhůty ve vašem systému výkonu rozhodnutí.
- 12 Existuje nějaká organizace nebo orgán, které mi mohou pomoci při vymáhání výživného?
- 13 Mohou (vládní nebo soukromé) organizace zaplatit namísto dlužníka zálohu odpovídající plné výši výživného nebo jeho části?
- 14 Pokud se nacházím v tomto členském státě a dlužník má bydliště v jiné zemi:
 - 14.1 Může mi pomoci orgán nebo soukromá organizace v tomto členském státě?
 - 14.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit?
- 15 Pokud se nacházím v jiné zemi a dlužník v tomto členském státě?
 - 15.1 Mohu svou žádost adresovat přímo orgánu nebo soukromé organizaci v tomto členském státě?
 - 15.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit a jaká pomoc mi může být poskytnuta?
- 16 Je tento členský stát vázán Haagským protokolem z roku 2007?
- 17 Pokud tento členský stát není vázán Haagským protokolem z roku 2007, jaké právo bude použitelné pro pohledávku výživného podle pravidel mezinárodního práva soukromého? Jaká jsou příslušná pravidla mezinárodního práva soukromého?
- 18 Jaká pravidla upravují přístup ke spravedlnosti v přeshraničních věcech v rámci EU podle struktury kapitoly V nařízení o vyživovací povinnosti?
- 19 Jaká opatření přijal členský stát, aby zajistil, že ústřední orgány plní činnosti popsané v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti?

1 Co znamenají pojmy „výživné“ a „vyživovací povinnost“ v praxi? Které osoby musí platit výživné jiné osobě?

Výživné a druhy vyživovacích povinností jsou upravené v zákoně č. 36/2005 Z. z. *o rodině a o změně a doplnění některých zákonů* (dále jen „zákon o rodině“). Zákon o rodině rozlišuje tyto druhy vyživovacích povinností:

- a) vyživovací povinnost rodičů k dětem;
- b) vyživovací povinnost dětí k rodičům;
- c) vyživovací povinnost mezi ostatními příbuznými;
- c) vyživovací povinnost mezi manželi;
- d) příspěvek na výživu rozvedeného manžela;
- e) příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů svobodné matce.

Z teoretického hlediska pojem výživné v širším slova smyslu zahrnuje vztahy majetkové povahy rodinného práva se zvláštnostmi majetkových vztahů v rodinném právu. Projevuje se tu zejména vazba na existenci osobního vztahu rodinného práva.

2 Do jakého věku může dítě dostávat vyživovací příspěvek? Liší se pravidla pro výživné týkající se nezletilých od pravidel týkajících se dospělých?

Plnění vyživovací povinnosti rodičů k dětem je jejich zákonná povinnost, **kteřá trvá do doby, než jsou děti schopné žít se samy**. Absolvování povinné školní docházky automaticky neznamená, že dítě nabylo schopnost samo se žít. Vyživovací povinnost rodičů vůči dětem bude trvat s ohledem na jejich schopnosti, možnosti a majetkové poměry po celou dobu přípravy dítěte na budoucí povolání, například studium denní formou na vysoké škole. **Nabytí zletilosti nemá pro trvání této vyživovací povinnosti právní význam. Kdy nastane právní stav „schopnost žít se sám,“ závisí na okolnostech každé konkrétní věci.** Soud posuzuje každou konkrétní věc diferencovaně podle jejích okolností. Schopnost samostatně se žít bývá vykládána extenzivně jako schopnost samostatně (z vlastních zdrojů) uspokojovat všechny potřeby, resp. relevantní životní náklady. Vyžaduje se, aby schopnost naplňovala požadavky trvalosti tohoto stavu. Příjem náhodného charakteru nelze považovat za nabytí schopnosti samostatně se žít.

Aplikační praxe vychází z elasticity rodičovské vyživovací povinnosti vyplývající z časově neomezeného trvání pokrevních svazků. Umožňuje obnovu vyživovací povinnosti, pokud se například dítě pro studium rozhodne později, případně pokud nebylo přijaté na studium na vysoké škole bezprostředně po ukončení studia na střední škole. Za pokračování přípravy dítěte na budoucí povolání lze podle judikatury s přihlédnutím na aktuální nedostatek vhodných pracovních příležitostí pro absolventy škol, považovat rovněž další studium, jehož ukončení umožní absolventovi nalézt si zaměstnání i v jiném oboru, než na který se do té doby zaměřovala příprava.

Z hlediska posouzení zániku vyživovací povinnosti je situace jednoznačnější, když dítě získá pravidelný příjem ze závislé činnosti, podnikatelské apod. Vzhledem k situaci na trhu práce, existenci mnohem širšího okruhu forem studia, vzdělávacích institutů, doplňování jazykových znalostí potřebných pro možnost realizace získaného vzdělání, rekvalifikačním kurzům, nadstavbovému studiu, zahraničním stáží, potřebám zvyšování kvalifikace, bude pro soudní praxi náročnější ustálit okamžik nabytí schopnosti dítěte samostatně se žít. Odůvodněné by mohly být některé z těchto forem především v případě značných možností na straně povinného rodiče. Současně je třeba brát zřetel na zájem dítěte ve vztahu k jeho schopnostem a možnostem, aby získalo vhodné předpoklady pro svoje uplatnění. Na druhé straně existuje oprávněný požadavek včasné realizace těchto možností, aby nedocházelo ke zneužívání rodičovské vyživovací povinnosti pouze z důvodu negativního postoje k práci (například zaviněné rozvázání pracovního poměru).

Věková hranice 18 let má význam z procesního hlediska. Do dosáhnutí zletilosti dítěte může soud zahájit řízení o stanovení výživného i bez návrhu; po dovršení zletilosti výlučně jen na návrh. Návrh, který podává zletilé dítě, může směřovat vůči jednomu

z rodičů, ale i vůči oběma povinným. V návrhu musí být uvedena též částka požadovaného výživného a doba, od které se placení výživného požaduje. Soud je návrhem na úpravu výživného na zletilé dítě vázán, protože nejde o řízení ve věcech péče soudu o nezletilé podle ustanovení § 176 a násl. občanského soudního řádu, ale o běžné tzv. sporné řízení.

3 Měl bych se s žádostí o výživné obrátit na příslušný orgán nebo na soud? Jaké jsou hlavní prvky tohoto postupu?

Pokud se oprávněný a povinný nedohodnou na výživném, rozhoduje o vyživovací povinnosti příslušný okresní soud. S výjimkou vyživovací povinnosti rodičů vůči nezletilým dětem zahájí soud řízení na návrh oprávněného (navrhovatele) vůči povinnému (odpůrci). Řízení o výživném na nezletilé dítě může soud zahájit i bez návrhu (*ex officio*) (§ 81 odst. 1 občanského soudního řádu), protože jde o řízení ve věcech péče soudu o nezletilé.

Každý může před soudem jako účastník samostatně jednat (procesní způsobilost) v takovém rozsahu, v jakém má způsobilost vlastními úkony nabývat práva a brát na sebe povinnosti. Fyzická osoba, která nemůže před soudem jednat samostatně (např. nezletilé dítě), musí být zastoupena zákonným zástupcem (§ 22 občanského soudního řádu).

Občanský soudní řád kromě tohoto zastoupení účastníků na základě zákona rozlišuje zastoupení účastníků na základě plné moci a zastoupení účastníků na základě rozhodnutí soudu.

Žádný z rodičů nemůže zastupovat své nezletilé dítě, pokud jde o právní jednání, při kterém by mohlo dojít k rozporu zájmů mezi rodiči a nezletilým dítětem nebo mezi nezletilými dětmi zastoupenými stejným rodičem navzájem. V takovém případě soud ustanoví nezletilému dítěti opatrovníka, který ho bude v řízení nebo při určitém právním úkonu zastupovat. Jde o tzv. kolizního opatrovníka.

4 Je možné podat žádost jménem příbuzného (pokud ano, jakého stupně) nebo jménem dítěte?

Viz odpověď č. 3.

5 Jestliže mám v úmyslu podat žalobu, jak zjistím, který soud je příslušný?

Místní příslušnost je vymezena v § 84 až 89b občanského soudního řádu. Věcná příslušnost čerpá svůj základ v § 9 až 12 občanského soudního řádu. Řízení v první stupni v zásadě vedou okresní soudy (výjimky z této zásady vymezuje občanský soudní řád). Obecně je pro řízení příslušný soud účastníka, proti kterému návrh směřuje (odpůrce), t.j. zásada místní příslušnosti obecného soudu odpůrce. Obecným soudem odpůrce je soud, v jehož obvodě má občan bydliště, pokud nemá bydliště, soud v jehož obvodě se zdržuje. Tato zásada je ve zvláštních případech prolomena; jde o specifické případy, které výslovně vymezuje občanský soudní řád. **Pro řízení o výživném na nezletilé dítě je příslušný soud, v jehož obvodě má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, případně jiných rozhodujících skutečností svoje bydliště** (tzv. výlučná místní příslušnost podle § 88 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu).

6 Musím jako žalobce podat žalobu skrze nějakého prostředníka (např. advokáta, ústředního nebo místního orgánu atd.)? Pokud ne, jaké postupy se použijí?

Srov. odpovědi na otázky č. 3a 4.

Navrhovatel (oprávněný), který má procesní způsobilost, může podat návrh na zahájení řízení sám, přímo na příslušný soud, tedy bez nutnosti zastoupení.

Obecné náležitosti návrhu na zahájení řízení jsou ve smyslu § 42 odst. 3 občanského soudního řádu: označení soudu, kterému je určen, označení navrhovatele, označení věci, které se týká a co sleduje, podpis a datum.

Kromě obecných náležitostí musí návrh na zahájení řízení obsahovat zvláštní náležitosti. Ty jsou vymezené v § 79 občanského soudního řádu. V návrhu na zahájení řízení o výživném musí být uvedena též částka požadovaného výživného a doba, od které se placení výživného požaduje. Soud je návrhem na úpravu výživného na zletilé osoby vázán, protože nejde o řízení ve věcech péče soudu o nezletilé podle ustanovení § 176 a násl. občanského soudního řádu, ale o běžné tzv. sporné řízení.

Podání lze učinit písemně, ústně do zápisu, elektronickými prostředky nebo telefaxem. Podání obsahující návrh ve věci samé, které bylo učiněno elektronickými prostředky, je nutné doplnit písemně nebo ústně do protokolu nejpozději do tří dnů; podání, které bylo podepsáno elektronickým podpisem, se doplňovat nemusí. Podání učiněné telefaxem je třeba doplnit nejpozději do tří dnů, a to předložením jeho originálu. K podáním, která nebyla v této lhůtě doplněna, se nepřihlíží.

Podání se předkládá s potřebným počtem stejnopisů a příloh tak, aby jeden stejnopis zůstal na soudě a aby každý účastník dostal jeden stejnopis s přílohami, pokud je to třeba. Pokud účastník nepředloží potřebný počet stejnopisů a příloh, vyhotoví soud kopie na jeho náklady.

7 Musím platit poplatky za podání žaloby? Pokud ano, o jakou částku se bude přibližně jednat? Jsou-li mé finanční prostředky nedostačující, může mi být poskytnuta právní pomoc k úhradě nákladů řízení?

Soudní poplatky za jednotlivé úkony nebo řízení soudů upravuje zákon Slovenské národní rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Vyúčtují se podle sazebníku soudních poplatků. Tento právní předpis zároveň ustanovuje rozsah tzv. osobního a věcného osvobození od placení soudních poplatků.

Z hlediska výživného má význam táto úprava:

Mezi věcná osvobození je zařazeno i řízení ve věci péče soudu o nezletilé. A tedy rovněž řízení ve věcech výživného na nezletilé dítě je osvobozené od soudního poplatku.

V rámci rozsahu osobního osvobození jsou od soudního poplatku osvobozeny tyto osoby:

- navrhovatel v řízení o stanovení výživného, v řízení o jeho zvýšení, jakož i v řízení o uplatnění práva na zaplacení úroků z prodlení s plněním výživného a v řízení o uznání nebo prohlášení vykonatelnosti cizího rozhodnutí o výživném,
- svobodná matka v řízení o příspěvcích na výživu a úhradu některých nákladů spojených s těhotenstvím a porodem.

V sazebníku soudních poplatků je explicitně v bodě 8 vymezená sazba soudního poplatku pro řízení o výživném mezi manželi a řízení o příspěvku na výživu rozvedeného manžela:

Bod 8	
a) z návrhu na stanovení výživného mezi manželi, příspěvku na výživu rozvedeného manžela, vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými a z návrhu o jejich zvýšení	2 % z ceny předmětu nejméně 16,50 eur.
b) z návrhu na snížení nebo zrušení výživného mezi manželi, příspěvku na výživu rozvedené manželky, vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými	2 % z ceny předmětu řízení nejméně 16,50 eur.

Pokud není stanovena v sazebníku zvláštní sazba a nejde o kategorii patřící do osobního nebo věcného osvobození, uplatní se poplatek podle bodu 1 sazebníku soudních poplatků:

Bod 1	
Z návrhu na zahájení řízení, pokud není stanovena jiná zvláštní sazba	
a) z ceny (z úhrady) předmětu řízení nebo z hodnoty předmětu sporu	6 %, nejméně 16,50 eur, nejvíce 16 596,50 eur v obchodních věcech nejvíce 33 193,50 eur

Účastníka, který požádá o ustanovení advokáta a u kterého jsou předpoklady, aby byl osvobozený od soudních poplatků, soud odkáže na *Centrum právnej pomoci*. O této možnosti soud účastníka poučí (§ 30 občanského soudního řádu). Ve smyslu § 138 odst. 1 občanského soudního řádu může soud na návrh přiznat účastníkovi celkové nebo částečné osvobození od soudních poplatků, pokud to poměry účastníka odůvodňují a pokud nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Nerozhodne-li soud jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

§138 odst. 2 až 6 občanského soudního řádu(2) V návrhu musí být poměry účastníka doložené

a) vyplněným formulářem, jehož vzor je dostupný na internetových stránkách ministerstva spravedlivosti, nebo

b) rozhodnutím o hmotné nouzi podle zvláštních předpisů.

(3) O přiznání osvobození od soudních poplatků předseda senátu nebo samosoudce uvědomí ostatní účastníky na nejbližším jednání.

(4) Pokud byl účastníkovi přiznán nárok na právní pomoc podle zvláštního předpisu, má toto rozhodnutí účinky osvobození od soudních poplatků v rozsahu, ve kterém mu byla právní pomoc přiznána.

(5) Přiznané osvobození soud kdykoliv během řízení odebere, případně i se zpětnou účinností, pokud se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují, případně neodůvodňovaly.

(6) Pokud byl účastníkovi osvobozenému od soudních poplatků ustanoven zástupce, vztahuje se osvobození v rozsahu, v jakém bylo přiznáno, i na hotové výdaje zástupce a na odměnu za zastupování.

Systém poskytování právní pomoci a zabezpečení jejího poskytování institucí *Centrum právnej pomoci* fyzickým osobám, které v důsledku své materiální nouze nemohou využívat právní služby na řádné uplatnění a ochranu svých práv, a rozsah jejího poskytování upravuje zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytování právní pomoci osobám v materiální nouzi a o změně a doplnění zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů ve znění zákona č. 8/2005 Z.z. Tento zákon zároveň stanoví podmínky poskytování právní pomoci, postup fyzických osob a příslušných orgánů v řízení o nároku na přiznání právní pomoci a institucionální zabezpečení poskytování právní pomoci.

8 Jaký druh výživného soud pravděpodobně přizná? Jak se výše výživného vypočítá? Může být rozhodnutí soudu přezkoumáno, pokud se životní náklady nebo rodinné poměry změní? Pokud ano, jak (např. prostřednictvím systému automatické indexace)?

Slovenský právní řád nestanovuje konkrétní výšku výživného.

Pokud jde o věci rodinného práva, soud posuzuje každou konkrétní věc diferencovaně podle jejích okolností. Konkrétní rozsah výživného tedy zákon nespécifikuje. Právní norma zvláště v oblasti rodinného práva nemůže explicitně, plošně a exaktně vyjádřit všechny rozmanitosti života.

Podle § 75 odst. 1 *Zákona o rodine* při určování výživného soud přihlídně **kodůvodněným potřebám oprávněného**, a rovněž **kesch opnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného**. Ke schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného přihlídně soud rovněž tehdy, pokud se povinný vzdá bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání, výdělku, majetkového prospěchu; stejně tak přihlídně i k nepřiměřeným majetkovým rizikům, které na sebe povinný bere.

Ve vztahu k vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem platí, že oba rodiče přispívají na výživu svých dětí podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Dítě má právo podílet se na životní úrovni rodičů. Při určení rozsahu vyživovací povinnosti soud přihlídně k tomu, který z rodičů a v jaké míře se o dítě osobně stará. Pokud je nezletilé dítě svěřeno do střídavé péče, přihlídně soud při určení výživného k délce střídavé péče každého rodiče nebo může rozhodnout, že po dobu střídavé péče se výživné nestanoví.

V § 62 odst. 3 *Zákona o rodine* je stanovena tzv. **minimální výška výživného** (v současnosti činí 27 eur): *Každý rodič je bez ohledu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinný plnit svou vyživovací povinnost v minimálním rozsahu ve výšce 30 % z částky životního minima na nezaopáčené nezletilé dítě nebo na nezaopáčené dítě podle zvláštního zákona.*

Podle § 78 *Zákona o rodine* lze **dohody a soudní rozhodnutí o výživném změnit, pokud se změní poměry**. Kromě výživného na nezletilé dítě (srov. i § 163 odst. 2 občanského soudního řádu) je změna nebo zrušení výživného možné pouze na návrh. Pokud dojde ke zrušení nebo snížení výživného na nezletilé dítě za uplynulý čas, spotřebované výživné se nevrací. Při změně poměrů se vždy přihlídně k vývoji životních nákladů.

9 Jak a komu bude výživné vypláceno?

Výživné obecně platí povinný (dlužník) oprávněnému (věřiteli).

Podle § 76 *Zákona o rodine* se výživné platí v pravidelných opakujících se částkách, které jsou splatné vždy měsíc dopředu. Proti pohledávkám na výživné je započtení vzájemných pohledávek přípustné jen dohodou. Pokud jde o výživné na nezletilé děti, započítání není možné. V případě prodlení povinného s placením výživného stanoveného rozhodnutím soudu, má oprávněný právo požadovat úroky z prodlení z nezaplacené částky podle předpisů občanského práva. Placení výživného povinným se započítává nejprve na jistinu a až po uhrazení celé jistiny se započítává na úroky z prodlení.

V případě výživného na nezletilé dítě se v soudní praxi ustálila judikatura, podle níž má povinný má platit výživné k rukám té osoby, která se o dítě osobně stará k určitému dni v měsíci.

10 Neplatí-li dotčená osoba (dlužník) výživné dobrovolně, jaké kroky je možné učinit, aby byla k placení přinucena?

Výživné se vymáhá prostřednictvím soudních exekutorů. Exekuční řízení se zahajuje na návrh na provedení exekuce. Postup je upravený v zákoně Národní rady Slovenské republiky č. 233/1995 Z. z. o *súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov*. Nejčastějším způsobem, kterým se provádí exekuce na vymožení výživného, jsou srážky ze mzdy nebo jiného příjmu povinného. Je-li podkladem pro exekuci exekuční titul, ve kterém se ukládá povinnost zaplatit peněžní částku, exekuci je možné provést kromě srážek ze mzdy rovněž těmito způsoby: příkazem pohledávky, prodejem movitostí, prodejem cenných papírů, prodejem nemovitosti, prodejem podniku, příkazem na zadržení řídičského oprávnění. Ve vztahu k vymáhání výživného získává na významu zvláště exekuce příkazem na zadržení řídičského oprávnění. Exekutor může vydat příkaz na zadržení řídičského oprávnění tomu, kdo nesplní výživné stanovené rozhodnutím soudu. Exekuční příkaz na zadržení řídičského oprávnění doručí exekutor rovněž příslušnému orgánu policie. Pokud pominou důvody exekuce, vydá bezodkladně exekutor příkaz na vrácení řídičského oprávnění.

11 Popište prosím stručně případná omezení týkající se výkonu rozhodnutí, zejména pravidla ochrany dlužníka a promlčecí a prekluzivní lhůty ve vašem systému výkonu rozhodnutí.

V souladu s § 77 *Zákona o rodině* se právo na výživné nepromlčuje. Lze jej však přiznat pouze ode dne zahájení soudního řízení. Výživné na nezletilé dítě lze přiznat nejdéle na dobu tří let zpětně od dne zahájení řízení, pokud existují důvody hodné zvláštního zřetele. Práva na jednotlivé opakující se plnění výživného se promlčují.

Promlčecí doba je v § 101 občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Z.z.) upravena takto:

(1) Bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno. Bylo-li právo dlužníkem písemně uznáno co do důvodu i výše, promlčuje se za deset let ode dne, kdy k uznání došlo; byla-li však v uznání uvedena lhůta k plnění, běží promlčecí doba od uplynutí této lhůty.

(2) Stejná promlčecí doba platí i pro jednotlivé splátky, na něž bylo plnění v rozhodnutí nebo v uznání práva rozloženo; promlčecí doba u jednotlivých splátek počíná ode dne jejich splatnosti. Stane-li se nesplněním některé ze splátek splatným celý dluh, počne běžet desetiletá promlčecí doba od splatnosti nesplněné splátky.

(3) Úroky a opětuující se plnění se promlčují ve třech letech; jde-li však o práva pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, platí tato promlčecí doba, jen pokud jde o úroky a opětuující se plnění, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání.

12 Existuje nějaká organizace nebo orgán, které mi mohou pomoci při vymáhání výživného?

Pro účely „asistence“ resp. pomoci v souvislosti s vymáháním pohledávek na výživné ve vnitrostátních věcech není zřízen žádný zvláštní státní orgán.

Pomoc při vymáhání výživného v případech s cizím prvkem poskytuje instituce *Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže* (dále je „centrum“). Centrum se zabývá vymáháním výživného v případech, kdy žije osoba, která má platit výživné na dítě v zahraničí, a oprávněná na území Slovenské republiky a naopak, kdy oprávněná osoba žije v zahraničí a požaduje placení výživného od osoby, která má obvyklý pobyt na území Slovenské republiky.

13 Mohou (vládní nebo soukromé) organizace zaplatit namísto dlužníka zálohu odpovídající plně výši výživného nebo jeho částí?

Zákon č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodině a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z. upravuje mechanismus poskytování tzv. náhradního výživného státem (úřadem práce, sociálních věcí a rodiny) oprávněné osobě. Náhradním výživným se přispívá na zabezpečení výživy nezaopatřeného dítěte, pokud povinná osoba neplní vyživovací povinnost stanovenou pravomocným rozhodnutím soudu nebo soudem schválenou dohodou.

14 Pokud se nacházím v tomto členském státě a dlužník má bydliště v jiné zemi:

14.1 Může mi pomoci orgán nebo soukromá organizace v tomto členském státě?

Ano

14.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit?

Centrum jako ústřední orgán bylo založené ministerstvem práce, sociálních věcí a rodiny a jako státem dotovaná organizace přímo zabezpečuje právní ochranu dětí a mládeže v případech, ve kterých je zainteresována cizí země. Působnost centra pokrývá celé území Slovenské republiky. Svoji činnost začalo vykonávat 1. února 1993.

Podle zákona č. 195/1998 o sociální pomoci v platném znění je centrum státním orgánem sociální pomoci od 1. července 1998.

Kontakty a adresa:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-mail: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Tel.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Fax: +421 2 2046 3258, non stop linka (pouze v naléhavých případech) +421 915 405 954.

Centrum je ve Slovenské republice ústředním orgánem podle nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (dále jen „nařízení o vyživovací povinnosti“) a rovněž podle haagské Úmluvy o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů z roku 2007.

15 Pokud se nacházím v jiné zemi a dlužník v tomto členském státě?

15.1 Mohu svou žádost adresovat přímo orgánu nebo soukromé organizaci v tomto členském státě?

Podat návrh prostřednictvím centra nelze přímo ze zahraničí. Osoba, která žádá o vyplacení výživného a jejíž bydliště se nachází v jiné zemi, se musí obrátit na příslušné orgány svého státu, které centrum ve Slovenské republice kontaktují.

15.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit a jaká pomoc mi může být poskytnuta?

—

16 Je tento členský stát vázán Haagským protokolem z roku 2007?

Slovenská republika je vázaná haagským Protokolem o rozhodném právu pro vyživovací povinnost ze dne 23. listopadu 2007.

17 Pokud tento členský stát není vázán Haagským protokolem z roku 2007, jaké právo bude použitelné pro pohledávku výživného podle pravidel mezinárodního práva soukromého? Jaká jsou příslušná pravidla mezinárodního práva soukromého?

—

18 Jaká pravidla upravují přístup ke spravedlnosti v přeshraničních věcech v rámci EU podle struktury kapitoly V nařízení o vyživovací povinnosti?

V přeshraničních sporech týkajících se vyživovací povinnosti je poskytování právní pomoci podmíněné uplatněním článku 44 odst. 3 nařízení o vyživovací povinnosti. Ústřední orgán Slovenské republiky – **Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže** – poskytuje svoje služby bezplatně a běžné řízení o stanovení či změně výživného ve Slovenské republice umožňuje účastníkovi jednat bez potřeby právní pomoci.

V případech, že by se řízení nedalo vést bez potřeby právní pomoci, poskytne se bezplatná právní pomoc fyzickým osobám mladším 21 let v souladu s článkem 46. Tato právní pomoc se poskytuje podle zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytování právní pomoci osobám v materiální nouzi v znení neskorších predpisov a poskytne jí **Centrum právnej pomoci**.

V případech, na které se článek 46 nevztahuje, se právní pomoc poskytuje podle citovaného zákona v závislosti na tom, zda žadatel splňuje podmínky stanovené citovaným právním předpisem na poskytnutí bezplatné právní pomoci.

Pokud žadatel podmínky nespĺňuje, musí hradit soudní poplatky v souladu se zákonem č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Od poplatku podle tohoto zákona je osvobozeno řízení ve věcech vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí. Navíc je od placení soudních poplatků osvobozen rovněž sám navrhovatel v řízení o stanovení výživného, jakož i v řízení o jeho zvýšení. Vedle toho každý účastník platí náklady řízení, které vznikají jemu osobně a náklady svého zástupce. Společné náklady platí účastníci podle poměru účasti na věci a řízení. V případě výživného na zletilou osobu úspěšnému navrhovateli soud přízná náhradu nákladů nezbytných na účelné uplatnění nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

19 Jaká opatření přijal členský stát, aby zajistil, že ústřední orgány plní činnosti popsané v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti?

Ústředním orgánem podle článku 49 odst. 1 nařízení o vyživovací povinnosti je *Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže* („centrum“), které bylo zřízeno 1. února 1993. Jelikož centrum plnilo úlohy odesílajícího a přijímacího orgánu v oblasti vymáhání výživného podle mezinárodních úmluv (zejména Úmluva o vymáhání výživného v cizině ze dne 20. června 1956) už před začátkem uplatňování nařízení o vyživovací povinnosti, přijetí zvláštních opatření v souvislosti s úlohami ústředních orgánů, které stanovuje článek 51 tohoto nařízení, nebylo nutné. Začátek uplatňování nařízení o vyživovací povinnosti si v rámci centra vyžádal pouze menší organizační změny personálního charakteru.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu,

nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 14/01/2019